

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง” เป็นเป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง” ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview)

๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

ก. เชิงปริมาณ

๑) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กรรมการจัดงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง จำนวน ๔๔๘ รูป/คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กรรมการจัดงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง จำนวน ๒๒๒ รูป/คน

ก. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)^๒ การคำนวณหาขนาด/จำนวนตัวอย่างในกรณีที่สามารถรู้จำนวน หรือปริมาณประชากร เช่น กรรมการจัดงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

^๑วัดไร่ชิง พระอารามหลวง, งานเทศกาลนมัสการปิดทอง หลวงพ่อดำไร่ชิง ประจำปี ๒๕๕๗, หน้า ๑๐๗.

^๒สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๙), หน้า ๑๖๑.

การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง จำนวน ๔๘๘ รูป/คน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) ได้ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
 N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error ๐.๐๕)

$$\begin{aligned} \text{วิธีทำ} \quad n &= \frac{498}{1 + 498(0.05)^2} \\ &= \frac{498}{1 + 1.245} = \frac{498}{2.245} \\ &= 222 \end{aligned}$$

กลุ่มตัวอย่างจำนวน $n = 222$ รูป/คน

ข. เชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง” ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

๑. พระเทพศาสนาภิบาล (แย้ม กิตติธโร) เจ้าอาวาสวัดไร่ชิง พระอารามหลวง
๒. พระพิมลสมณคุณ (ปราณี อินทวิโส) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ชิง พระอารามหลวง
๓. พระครูโสภณปฐมาภรณ์ (ทวี สิริธโร) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ชิง พระอารามหลวง
๔. พระครูปฐมธีรวัฒน์ (บัญชา จิตธมโม) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ชิง พระอารามหลวง
๕. นายชัยศักดิ์ บุญคุ้มวงศ์ กรรมการวัดไร่ชิง พระอารามหลวง
๖. นายพรเทพ ปณี ไวยาวัจกรวัดไร่ชิง พระอารามหลวง
๗. นายมนัส ชัยยะ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ชิงวิทยา

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้าง ลักษณะ และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๑) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาหลักการ เอกสาร และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำไร่ชิง จากเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่
 ศึกษาศาสตร์นิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ศึกษาศาสตร์นิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ
 เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง
 ประชากรที่จะดำเนินการวิจัย เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับ
 กลุ่มตัวอย่าง

๒) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
 ตามกรอบของการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง เพื่อใช้เก็บข้อมูลจาก
 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นการบริหารจัดการงานเทศกาล
 นมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง และเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์และประชาชนที่มีต่อ
 การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรค และ
 แนวทางการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง เพื่อใช้เก็บข้อมูลจาก
 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา
 อาชีพ รายได้

ตอนที่ ๒ สอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำ
 วัดไร่ขิง จำนวน ๓ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ด้านการบริหารบุคคล

๒. ด้านการบริหารงาน

๓. ด้านการบริหารงบประมาณ

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนด
 เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรา
 ส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้^๓

๕ หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔ หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	มาก
๓ หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒ หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อย
๑ หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

^๓ชุดิ ระบอบ และคณะ, **ระเบียบวิธีวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
 ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง

๓) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ศึกษานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑. พระครูวิลาสกาญจนธรรม, ดร.

ตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์
พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง
พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม

๒. พระครูใบฎีกาอภิชาติ ธมมสุโข

ตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์
พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง
พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม

๓. ผศ.ประสิทธิ์ ทองอุ่น

ตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์
พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง
พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม

๔. ดร.อุบล วุฒิพรโสภณ

ตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์
พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง
พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม

๕. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร.สุทธญาณ โอบอ้อม

ตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์
พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง
พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item - Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่าระหว่าง ๐.๖๐ ขึ้นไปทุกข้อ และนำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) Index of concurrence

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา

๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับพระภิกษุ สามเณร และกรรมการวัด จัดงานเทศกาลนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ จำนวน ๓๐ รูป/คน เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๔ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๙๖๕

๔) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

ข. เชิงคุณภาพ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structred Interview) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. แนวทางในการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงด้านการบริหารบุคคล

๒. แนวทางในการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงด้านการบริหารงาน

๓. แนวทางในการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิงด้านการบริหารงบประมาณ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก. เชิงปริมาณ

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การรวบรวมเอกสาร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง

๒. ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถาม และหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระเทพศาสนาภิบาล (แย้ม กิตติธโร) เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง เพื่อขอความร่วมมือไปยังกรรมการจัดงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อดำวัดไร่ขิง หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

^๔สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬาลงกรณ์ฯ จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๓. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ กรรมการจัดงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง จำนวน ๒๒๒ รูป/คน ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปแจก และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

ข. เชิงคุณภาพ

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และทำการบันทึกข้อมูล โดยการจดบันทึก และการบันทึกเทป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ก. เชิงปริมาณ

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละรูป/คน ลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย สถานภาพ อายุ พรรษา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ระดับความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของพระภิกษุ สามเณร และกรรมการวัด ที่เป็นประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของพระภิกษุ สามเณร และกรรมการวัด

๓) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ดังนี้^๕

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๐ - ๕.๐๐ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มากที่สุด**

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐ - ๔.๔๙ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มาก**

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐ - ๓.๔๙ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **ปานกลาง**

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๐ - ๒.๔๙ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อย**

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ - ๑.๔๙ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

๔) การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ แลรายได้ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F - test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

^๕ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

๕) ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานเทศกาลนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่ขิง ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

ข.เชิงคุณภาพ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ดังต่อไปนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูลของการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ (Data Grouping) จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

๒) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) และประมวลผลเข้าด้วยกันเพื่อให้เห็นภาพรวมแล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง